

(Priloga Vrtnu.)

Št. 10. Ljubljana, dne 1. oktobra 1907. XV. tečaj.

Nazaj k mamici!

Ej, daleč za gorami
mi ljuba vas leži,
a za vasjo pod klancem
moj rojstni dom stoji.

Obdan je z vinsko trto —
prelep je tisti kraj,
kjer mamica ljubeča
me grela je dozdej.

Oj, k mamici preljubi
mi srce hrepeni,
nazaj k mladostni sreči,
nazaj, nazaj želi.

Ej, mamica, ej, k tebi
iz dalj se vrnil bom,
najboljše je pri tebi,
najlepši kraj je — dom.

Branko Brankovič.

V mraku.

Glas večernega zvona
čez polje doni;
svetla že večernica
vrh neba gori.

Solnčni žarki zemlje več
ne ogrevajo;
v megli se vrhovi gôr
zaodevajo.

Za meglene hribe tja
plavam v mislih jaz,
kjer stoji mi ljubljena
moja rodna vas.

Stariši, prijatelji
moji tam živé;
oj, kako za njimi mi
hrepeni srce!

Slavko Slavič.

Angel varih.

Pasel sem živino bos. Brez čevljev hoditi za živino po trnju pa ni lahko in ni prijetno. Le prerad se zapíči v nogo trn, in to boli.

Ker sem nosil tak trn že več dni v nogi, ognojilo se je bolno mesto ter me je močno bolelo. Oče so mi z iglo izvlekli trn vunkaj ter mi obvezali nogo. Kmalu je bilo boljše.

Drugi dan smo mlatili. Z zavezano nogo sem tlačil slamo na senici, kamor so jo metali mlatiči. Zmenoj sta bila tudi Grbežev Francek in Rošlov Tinček. Preobračali smo kozolce na slami in se metali, da je bilo veselje. Bili smo v devetih nebesih. A ni je sreče brez nesreče. Jaz splezam na tram prav blizu strehe ter zavpijem:

„Poglejte me, kako bom skočil.“ Pa se preko-picnem v slamo, a predaleč v stran. Noga mi izpodrsne po mehki slami, da padem med lahnim krikom s senice — — —

Tovariša se ozreta prestašena za menoj, a ni me bilo videti. Od strahu nista vedela, kaj početi. Tinček se prvi ojači ter reče mlatičem: „Jožek je dol padel!“ — „Oh, ni mogoče!“ vzkliknejo skoraj vsi hkrati ter prihite na kraj nesreče. Kako pa se začudijo, ko me zagledajo visečega na plugu. Na steno je bil namreč plug tako naslonjen, da je deska, ki odriva brazde pri oranju, molela vun. Med to desko in ročice sem se bil ujel ravno čez pas, da sem visel, kakor bi plaval po zraku.

Oče me vzamejo raz plug ter me neso v hišo, kjer mati prestrašeni priteko k meni. Vendar mi ni bilo sile. Bolno nogo sem nekoliko potolkel, da me je neznansko peklo, pa prestašil sem se bil več kot za potrebo.

Par stopinj od pluga je ležala ogromna skala. Ko bi bil priletel nanjo, nikdar ne bi bil več vstal. Takrat sem spoznal, da mi je sam angel varih rešil življenje.

Neralov.

Spomin iz mladih let.

Da ste poznali starega Kovača! Gotovo bi ga ne mogli pozabiti, kakor ga jaz ne morem. Še vedno mi je v spominu ta mož, ki sem ga poznal še kot pastir na vaških pašnikih.

Stari Kovač je bil mož, kakršnih je zdaj malo. Srednje velika, že sključena postava z dobrohotnim obrazom na obritem licu. Njegovo malo, živo desno oko — na levo je bil slep — je zrlo tako veselo in zadovoljno po vaških raztrganih pastirjih, da ga je bilo veselje gledati. Mi se nismo kar nič bali njegovih dolgih ščetinastih obrvi, klicali smo ga le očeta Kovača. To je bilo veselja na paši, kadar je prignal Kovač svoji dobro rejeni kravici. Takrat smo pasli jaz, sosedov Tomažek, Miholov Cenček, Gregorčev Francelj in drugi. Brž smo ga obstopili in mu pomagali izpustiti kravici na pašo. Gregorčev Francelj jima je vedno snemal vrstico raz rogove, Tomažek je odmašil njegovi Liski zvonec, jaz sem ju pa odgnal na najboljšo travo.

Po pozdravu je sedel stari Kovač k ognju, na basal pipico in kramljaj z nami. Ko mu je bilo kajenja dovolj, je začel peči krompir nam pastirjem. In kako je znal Kovač peči krompir! Tako ga ne zna pri nas nihče več. Vedno ga je obračal in vrtil z dolgo palico na žrvavici. Govoril je takrat jako malo; vso svojo pozornost je obračal na krompir, tako, da mu je večkrat celo pipica ugasnila. To se mu je pripetilo le takrat, kadar je pekel krompir. A kadar ga je spekel, kak krompir je bil to! — Kroginkrog je bil obdan s tenko skorjico, na sredi pa je bil lepo rumen. In ko si ga načel, je zadišal kakor pečen kostanj. Krompir je res znal peči stari Kovač. In mi smo ta čas varovali živino, da ni vhajala v škodo.

Ko pa je bil krompir pečen, posedli smo v krogu in se gostili, da je bilo kaj. Takrat se je pa razvozlat Kovaču jezik; z desnim očesom je malce pomežikal, nabral zardeli obraz v prijaznejše gube, odprl svoje brezzobe čeljusti in nam pravil... Kaj je nam vse pravil! — — —

„Očka, ali je bila tista kača, o kateri ste nam zadnjič pravili, res tolika kakor žrd?“ vprašal je sosedom Tomažek.

Stari Kovač pogleda postrani nevernega paglavca.

„Prav res! Zjutraj priženem na pašo, pa zagledam črez travnik veliko črto. Gledam, gledam ter opazim, da je trava osmojena. Grem naprej po črti in ugledam velikansko kačo, ki je ravno lezla v goro. Bila je še večja in debelejša nego žrd.“

In mi smo ga poslušali z ustmi in ušesi. Lasje so nam vstajali od groze.

„Pa se je niste bali, očka?“ poprašuje nadalje Tomažek.

„He, he, čemu bi se je bil bal? — Kača je bila sam vrag, jaz pa pošteno molim in živim; kaj mi more vrag?“

„Kaj pa lisica, očka, ali vam je res ušla iz hiše?“ se oglasi Miholov Cenček.

„Kolikokrat sem vam že to pravil. Ej, nekdanj je bilo bolj prijetno, ko je vsak lahko streljal. Vsakdo je imel puško. Tisto šmentano lisico sem bil ustrelil že proti mraku tam le v senožetih. Ko sem jo nesel domov, je bila popolnoma mirna, kakor da bi bila mrtva. E, pa se zna zvita žival tudi potajiti. Doma sem jo vrgel pod posteljo, ker je nisem maral ponoči odirati. Ponoči me prebudi vpitje koklje. Bila je pri peči pod klopjo. Piščeta so bila prav majhna, zato sem jih imel v hiši s kokljo vred. Naglo skočim s postelje, prižgem luč — in kaj vidim? Lisica je bila s kokljo v gobcu že pri odprtem oknu. Hajdi, smuk — in nisem videl ne koklje ne lisice. Le piščeta so tužno čivkala po sobi, ker ni bilo matere.“

Stari Kovač nam je tudi pravil, kako je drvaril na Hrvaškem. In koliko povestic in pravljic nam je povedal, kadar je bil dobre volje. To pa ni bilo vselej.

Kadar je bil les muževen, takrat je bilo za starega Kovača še posebno veselje. Tedaj je bil vedno med nami ter nam delal piščali. Radi smo ga imeli kakor očeta ter ga tudi radi ubogali. Ko jih je naredil vsem, in smo se zvečer vračali s svojo čredo domov

in piskali, takrat je srce poskakovalo staremu Kovaču od radosti. Ostal je vedno nekoliko zadaj, da je mogel poslušati naše piskanje in žvižganje. Saj je veselje poslušati, kako se vesele mladi paglavci ljube pomladi in svojega pastirovanja.

Včasih je Kovač rezal in snažil trte, katere je potem prodajal. Največkrat pa je urezal kako leskovo palico in jo obdelaval, včasih par dni zaporedoma. To je bilo zanj nekaj posebnega — ravna palica. Najprej jo je obelil, potem jo je gladil z nožem, s steklom ter jo ravnal kar cele ure in dneve. Vsakih pet minut je pomiril s očesom, če je že ravna. Ravna je morala biti palica, ravna kot sveča in bela kot sneg.

Stari Kovač je bil zadovoljen. Na samoti izvun vasi je imel hišico z majhnim hlevom. Poleti je imel dve kravici, ki ju je gonil na skupne vaške pašnike; pozimi pa je komaj eno preredit s svojo krmo. Žene in otrok ni imel, samo neka njegova oddaljena sorodnica je bila v vasi, katera mu je včasih kaj postregla. Kar je pridelal na njivici poleg bajtice, od tega je živel; kar pa je priredil pri svojih kravicah, to je porabil za obleko in za popravo svoje razpadajoče hišice. Videti je bilo, da bo kočica težko preživela svojega gospodarja. On je bil še čvrst in krepak, hišica pa je že povsod kazala rebra in povescila se je bila tudi že precej.

No, prišlo pa je drugače. Hišica starega Kovača še vedno stoji, čeprav zelo polomljena in razdrapana, a njenega gospodarja ni več med živimi.

To pa je prišlo takole:

Nekega dne se je pripravljalo k nevihti in mi nismo smeli gnati živine na pašo. Stari Kovač ni imel kaj dati kravicama, zato je gnal sam na pašo, kjer ga je doletela nesreča. Ko je prisul dež, je stopil Kovač pod tam stoječe drevo. Med nevihto je pa treščilo ravno v drevo, kjer je stal Kovač. Umrl je nenadoma. Vsi vaški pastirji smo mu šli za pogrebom, in hudo nam je bilo, da smo izgubili svojega starega prijatelja. Kočo in kravici je dobila njegova sorodnica. Z denarjem, ki ga je izkupila za eno kravo, je plačala več svetih maš za ranjkim.

Jaz pa še sedaj ne morem pozabiti starega Kovača in njegovih pravljic. Kadar se spomnim nanj, mi pridejo v spomin mlada leta, ki sem jih prebil doma med veselimi tovariši. Sredi teh spominov pa je vedno Kovač s svojim resnim obrazom, ki pri ognjišču sedeč, pripoveduje svoje čudne pravljice.

Istvan.

Preveliko zaupanje.

Hribarjev Janezek je imel na domačem vrtu vedno pravo pravcato menežarijo. To pot je dobil kje mlade kavke, da se je kratkočasil ž njimi, vdrugo je prinesel kdoveodkod mladega golobčka, ki se je pa kmalu naveličal samotnega življenja, pa je ob ugodni priliki zletel spet nazaj v domače gnezdo. To je pa bilo: Janezek ni imel sreče s svojo menežarijo. Karkoli je pridobil, vse mu je ušlo. O tem so pričala zapuščena čmrljeva gnezda, prazni, podrti golobnjaki, in o tem je pričal tudi Janezkov klobuček, zaradi katerega je bil že toliko pretrpel.

Bilo je namreč takole: Janezek je dobil pri Gozdarjevih mlado veverico. Šel jo je iskat proti večeru, ker se je bal, da ga podnevi zalotijo oče in mu takoj ukažejo, naj nese živalco nazaj. Vsaj eno noč in morda še zjutraj se je hotel deček veseliti mlade veveričke. Upal je pa, da jo zjutraj navsezgodaj skrije v golobnjak, kjer bo imel zaprto toliko časa, da se popolnoma privadi. Potem jo bo pa lahko izpustil na vrt — in če se enkrat popolnoma udomači, je še oče ne bodo mogli spraviti od hiše, ker se bo spet sama vrnila. No, tako je mislil Janezek.

Vendar mu je že huda predla tisti večer, ko jo je prinesel. Mislil jo je zvečer skriti v hlev k zajčkom. Toda tam so oče nekaj popravljali, in Janezek nikakor ni mogel skrivno bliže. V podstrešje pa ni videl, in morda bi ga kdo tudi vprašal, kaj išče tam.

Veverico je imel v klobuku. Tiščal je dolge kraje tako trdno skupaj, da so mu prsti kar odreveneli.

Nevarnosti, da bi se veverica zadušila res ni bilo najmanjše. Saj je imel Janezков klobuk na „štuli“ precejšnjo odprtino, skozi katero je veverica celo pot radovedno pogledovala in vtikala tudi tačico skozi...

Doma torej Janezek ni dobil pripravnega kraja, kamor bi bil skrtil ubogo živalco, ki je že tako težko čakala, da zopet malo poskoči. Janezek pa vendar ni bil tako hitro v zadregi, kot bi kdo mislil. Sklenil je torej, da ostane veverica do jutra kar pod klobukom. Rečeno — storjeno. Vse skupaj nese v skedenj, nabere nekaj kamenja in začne z delom. Klobuk varno prevrne, tako, da je bila „štula“ zgoraj. Na krajce klobuka pa naloži kamenja, da bi veverica klobuka ne vzdignila in morda celo ž njim ušla. Tako je spet Janezek mislil.

Uboga živalca je bila na ta način zaprta kot kak hudodelec. Kar cela trdnjava iz kamenja jo je obkrožala. Edina luknjica na vrhu klobuka ji je dajala malo upanja, da morda kdaj zagleda zlato solnce svobode. To upanje se ji je kmalu uresničilo. Začela je gristi in glodati. — — Luknjica se je širila, da je veverica nazadnje vteknila že glavico skozi. Grize še malo in — smuk... Bila je na prostem. Vsa vesela skoči na linico skednja in od tod na prosto. Kmalu je izginila v smrečju.

Janezek je tisti čas že prav sladko spal; kajti prepričan je bil, preden je zaspal, da zjutraj navsezgodaj dene veverico v golobnjak.

Komaj se je zdanilo, je bil Janezek že na skednju. Privzdigne klobuk — pa od začudenja sede na tla. V strahu ogleduje klobuk, ki je bil ves razgrizen, potem pa začne iztikati po vseh kotih, če se je morda veverica kam skrila.

Kmalu za tem pridejo oče na skedenj. Vidijo Janezev raztrgani klobuček, in prične se razgovor. Kmalu za tem pa se je slišalo, kot bi nekaj padalo...

Končala se je ta dogodbica z očetovim izrekom, da dobi Janezek takrat nov klobuk, kadar ga bo zaslužil — vsaj z ubogljivostjo.

Kaj zna mačica.

Hribarjeva mati niso mogli videti mačke. Niso jih sicer sovražili, toda pustili niso, da bi bila mačka v hiši. Imeli so samo eno kravico, tako, da jim je vedno primanjkovalo mleka. Mačka bi pa vedno rada imela kaj v skledici, najrajše seveda mleko. — Posebno jih je pa dražilo to, ker je treba pred to živalco vse zaklepati; sicer je takoj posneta smetana in pokvarjeno mleko, ker se vsakemu gnjusi jesti za mišojedko.

Ker so se pa počasi zaredile pri Hribarjevih nadležne živalce, so se tudi mati izprijaznili z mislijo, da je treba mačke pri hiši.

Kakor hitro se je izrekla ta želja, že je Janezek prinesel mlado mačico. Ni mu bilo toliko za to, da bi preganjala po hiši miši, ampak bolj za to, da bi zabavala s svojimi igrami njega in mu preganjala dolgčas.

Od tedaj je bil Janezek vedno z mačico na vrtu. Pridružili sta se jima tudi Rezika in Katrica, ki sta bili še tako otročji, da sta govorili z lesenimi punčkami tako modro kot z odrastlim človekom.

Mačico so imeli vsi trije zelo radi. Vedno so bili pri nji. Dajali so ji najboljših jedi, ki so jih dobili od matere. In mucka je bila zato tudi prijazna in vesela. Kdo bi pa tudi ne bil med takimi prijateljski?

Posebno je otroke veselilo gledati, kadar je mačica plezala. Izprva ji je šlo še težavno. Parkrat je padla z drevesa, toda poguma ni izgubila. Slednjič je bila že toliko spretna, da je prišla do vej. Potem je bilo pa lahko.

Tej mačkiní naraščajoči spretnosti je Janezek primerjal svojo abecedarsko učenost materi takole: „Kajne, mama, saj bom jaz tudi že drugo leto znal brati, ker se bom še enkrat učil vse črke, pravkakor letos!“

Mati pa s tem vprašanjem niso bili nič kaj zadovoljni. Spomnili so se, da je imel Janezek v branju debelo petico. „Če se boš tako malo vabil, ne boš znal nikoli! Zaraditega si lahko še siromak na svetu. Kdor nič ne zna, nič ne velja!“ Tako so rekli mati.

Janezku je vseeno šlo to malo k srcu, zlasti, ker je dannadan slišal kako besedo zaradi svoje lenobe v šoli.

Vendar svojih iger z mačico ni opustil. Saj so bile takrat počitnice in v dobi prostosti se tudi lahko malo ponori. Seveda, kdor je izpolnil prej svojo dolžnost — —

Nekega dne si naš Janezek izmisli posebno igro z mačico. Opazil je že, da mačka posebno rada vidi mlade zajčke. Enkrat jo je namreč nesel v hlev in videl, kako prijazno je enega pobožala. Menda bi se bila rada poigrala z njim; toda stara zajklja se je jezno zapodila v črno mucko.

Janezek vzame enega zajčka iz gnezda in ga dene v košarico. Mačica je bila takrat še na tleh. Janezek ji pokaže zajčka, potem ga pa varno nese v košarici po lestvi — na drevo med veje. Lestvo pa odstrani, da bi mačka ne šla po njej na drevo.

Ko je bilo vse dogotovljeno, vzame mačico, ki je tako poželjivo gledala na košarico in jo dene precej visoko na deblo. Mačica pleza in pleza, trudi se kot še nikdar . . . Že je pri prvi veji . . . Janezek se nečesa domisli in hoče skočiti po lestvico. Toda mačka je že v košari. Nekaj je še zacvililo, takoj nato pa skoči mačka z zajčkom v gobčku na debelejšo vejo.

Vsi trije naenkrat zakriče. — Mačka se ne gane. Rezika udari s palico po veji, toda mačke ne zadene. Vendar ji pade zajček iz gobčka na tla. A bil je že mrtev.

Pustili so vse skupaj na vrtu in tekli povedat materi, kaj se je zgodilo. Mala Katrica je jokala, tako je imela rada zajčka. Mati pa so rekli Janezku: „Zakaj pa si tako nespameten, da zaupaš mački, ki vendar ne bo opustila nikdar navade, ki se je naučila v mladosti od stare . . . Prav ti je, boš za drugo vedel! Mačka je naredila škodo le tebi; ti jo pa delaš samemu sebi, ker si tako brezpameten, da se igraš namesto, da bi začel že kaj bolj pametnega!“

Tako so govorili mati. Če se je Janezka le kaj prijel?

Slavko Slavič.

Zlobni Martinek.

Da bi ga bili videli, kakšen je bil Ječmenov Martinek! ... Ravno koraka po vasi s torbo čez ramo. Na potu je v šolo. Poglejte ga! Stopite k njemu ter mu želite: „Dobro jutro, Martinek!“

„Ali sem koga klical! ... Ali poberem kamen in ti ga zalučim v glavo.“

Le kar odtegnite se mu! Ž njim ni dobro peči hrušk. Pustite ga, naj gre sam! Kako prevzetno stopa? Še oče župan ubirajo korake ponižneje, z vivčkom v ustih skozi vas v nedeljo zvečer po solnčnem zahodu.

Glejte! Zdaj je zadel z raztrganim črevljem ob kamen, ležeč sredi kolovoza. Zgrabi ga z desnico in trešči z vso močjo v trnov grm. Od jeze mu je obraz zelen.

„Štefanovemu pa že pokažem, da bo pomnil, kdo je Martinek. Kaj me bo ta žaba zmerjala z malopridnežem. Le čakaj! Vsak čas se mora prikazati odkod. Tja za grm se skrijem.“

Legel je za leskov grm na mokra tla. Prejšnji dan je namreč hudo lilo, in vaški potok je toliko narastel, da je gonil poleg mlina tudi žago. Torbo je fantin položil poleg sebe. Poglejmo vanjo! Drugo berilo je v nji. Martinek hodi v tretji razred. Ali kakšno je to berilo? V začetku leta so ga kupili Ječmenov oče v bližnjem trgu, ali zdaj je že čezinčez zamazano. In pisanka v njem? Ha, kako nemarno piše ta deček! Zato ga pa gospod učitelj vsak dan pridrže po pouku nekoliko v šoli. Toda Martinek ne mara za nauke in ne za opomine. Trdovraten ostane ...

„Že gre. — Zdaj jo dobiš!“

Štefanov Pavel prikoraka mirno. Premišljeval je gotovo, kaj ga bodo danes vprašali gospod učitelj in kako jim bo odgovoril.

„Ali te imam? Ne uideš mi,“ zakriči Martinek in se spravi nad Pavla.

„Pusti me! Gospodu učitelju povem vse,“ prosi Pavel in se izkuša izmotati iz Martinkovih rok.

„Ne uideš mi! Le povej učitelju; v šolo itak ne pridem več.“

Začel je udrihati po Pavlovem hrbtu. Pavel je jokal in vpil.

Sem od vasi je prihajala stara beračica Meta. Ko je zagledala, kaj se tu godi, je pospešila korak. Dasi je ni peljala sem pot, je vendar hotela pomoči ubogemu otroku.

„Pusti dečka! Kaj ti je storil žalega?“ zavpije Meta in privzdigne staro roko kakor v svarilo.

Martinek vzdigne kamen in ga vrže proti starki. Zadel jo je v zavzdignjeno roko.

„Na, starka, zdaj imaš!“

Ali njegova izprijena narava še ni imela dovolj. Pokazal je stari revi še jezik in z rokama ji pokazal osle.

Meta je prihajala vedno bliže. Z roke ji je tekla kri ter kapala po belem kamenju. Mrmrala je:

„Ti izprijena mladina! ... Bog te bo kaznoval, malopridnež!“

Martinek se je zbal in zbežal ...

Pavlek je pa nehal jokati, pobral svojo torbico, ki mu je padla na tla, in šepal dalje proti šoli, ki je bila oddaljena pol ure.

Meta se je obrnila, šla tožit v vas svoje reve in nadloge ter zavezovat krvavo roko.

Martinek je pa bežal preko polja, na katerem je zorela koruza, proti gozdu v senco košatega drevja. Mislil je, da bodo listovci in iglovci skrili njegovo pregreho. Motil se je. Vsevidni Bog mu je dolgo prizanašal. Ali naposled se le naveliča.

Sel je na hrastov panj ter si podprl glavo. Premišljal je, kaj je storil.

„Pavel je zaslužil, Meta pa tudi!“

Hudobnež se ni brigal za ves svet, nič ga ni pekla vest. Brezskrben je bil, enkrat je celo zaukal. Na Pavla je bil pozabil, na Meto ni več mislil, šole se ni spomnil. Hitel je po gozdu, po stezici med leskovim in gabrovim grmovjem.

Z neba je lilo jesensko solnce svoje zlate žarke, ali on se ni brigal zanje. Nemirno so trepetali na listih visokih hrastov.

Dospel je kraj gozda. Med navpikštrlečimi skalinami se je motal gorski potok.

„A, tukaj je pa hruška, in hrušk je pa gori veliko. Kakor nalašč, lačen sem.“

Res se je širila košata hruška tja nad potok, in po njenih vejah je bilo dozorelo nekaj drobnic...

Deček se je povzpел in kmalu je sedel na veji nad potokom. Trgal je zreli sad in ga jedel.

Počasi je prihajala onkraj potoka od vasi beračica Meta. Napotila se je v Belo. Mislila si je, ali bo še kedaj hodila tod, ali jo vzame ta zima, ki bo kmalu prikimala deželo.

Martinek se je jel brezskrbno gugati na drevesu. Ali veja je bila šibka, Martinek je pa pretežek, da bi ga držala; odkrhnila se je. Deček se je hotel prijeti za vejo, ali bilo je prepozno. Padel je v potok med navpikštrleče skale. Samo en klic — in molk.

Meta je bila sicer precej slabega sluha, ali slutila je, da se je morda kaj pripetilo, dasi ni dobro čula. Hitela je, kolikor so jo nesle stare noge, in je našla Martinka v nezavesti. Truplo je ležalo v vodi, razbito glavo naslonjeno na skali. Kri je curkoma lila iz nje in se mešala z vodo v potoku.

Vzdignila ga je Meta, sprala mu glavo z vodo ter ga s težavo spravila onkraj potoka k poti, kjer mu je ovezala glavo z ruto, ki jo je vzela z glave.

Pa je šla po ljudi, ki so Martinka nesli domov. Ves čas je bil v nezavesti.

Martinek je dobil dosti. Pretresel se je po vsem životu, zlasti še v možganih. Rana na glavi se mu je sicer zacelila, a njegova pamet je ostala nejasna vse življenje. In tako življenje je tužno...

Od praga do praga prosi kruha.

Ivo.

Basni.

Spisal Janko Polák.

I.

Nebo je bilo zastrto s temnimi oblaki. V daljavi se je čulo zamolklo bobnenje. Bližala se je nevihta. Ptičice so poletavale plaho in se skrivale po gozdu. Zdajci priplove nad gozd orel.

„Hahaha!... Ubožice!... Pozna se vam, da ste suženjskega rodu!... Teman oblaček in otožen grom vas plašita!... Toda pogledjte svoj valja!... Tudi on bi se lahko skril v svoj skalni grad!... Toda on noče!... Pokazati vam hočem, da se vaš kralj ne straši temnih oblakov, niti bobnečega groma!“

In orel se dvigne ponosno v zrak.

Pa se pripodi pod nebom črn oblak. Zabliska se, votlo zabobni, in orel pade mrtev na zemljo.

Iz gozda se začujejo otožni glasovi. Podobni so molitvi menihov.

In duh božji, ki je šel skozi gozd, jo je čul.

II.

Lepega dne sem se izprehajal ob Jadranskem morju.

Kar zapazim ribo, ki je neusmiljeno preganjala svoje manjše sestrice.

Katerokoli je dobila, vsako je požrla.

Zgrajal sem se, pa sem pokaral ribo.

„Ne obsojaj me!“ se je odzvala riba. „Veruj mi, da ljudje niste nič boljši od nas!... Razloček med nami in vami je le ta, da me ne odjedamo svojim sestricam kruha, temveč da požiramo kar nje same!... Na ta način jih rešimo takoj vseh svetnih nadlog!... Vi ljudje pa odjedate drugdrugemu kruh in mučite s tem drug drugega do smrti! A da imate požirala nam enaka, bi morda niti mrličem ne prizanesli!“ ...

Riba je odplula, mene pa je bilo sram.

Riba ni legala.

Računska naloga.

(Priobčil Nabočimi.)

15	15	15	15	15
15	—	●	●	—15
15	—	●	●	—15
15	—	●	●	—15
15	15	15	15	15

Vse točke nadomestite s številkami 1—9 tako, da bo vsota vsake vrste povprek in navzgor in v obeh diagonalah znašala 15.

(Rešitev in imena rešilcev v prihodnji številki.)

Rešitev zastavice v št. 9.:

Prav malo se dobi za **vinar**.

Stanu preprostega je **dninar**.

Bolj slovi seveda **mlinar**.

Polžu pa se reče tudi **slinar**.

Prav so uganili: Jaušovec Franc, učenec pri Sv. Juriju ob Ščavnici; Beneš Josip, učenec III. razr. v Ljubljani; Nagu Danica, učenka v Orehovici pri Št. Jerneju; Štelcar Josip, sluga kn.-škof. pisarne v Mariboru; Ojstriž Cenka in Pepca v Ljubljani; Vrbič Pavel, učenec IV. razr. v Sodražici; Lassbacher Karol, učenec v Ljubljani; Rebolj Fr., organist, Šuster Josefina, cerkvena pevka v Češnjicah; Meglič Sabina, učenka VI. razr. na Vranskem; Zavrl Albin, dijak v mešč. šoli v Krškem; Muri Albina, učenka III. razr., Muri Mihaela, kmetica, Štular Marija, kuharica, in Mohorič Ivanka, natakaraica na Jezerskem; Rott Mera, učenka VII. razr. v Zagorju ob Savi; Ditrich Milena, učenka III. razr. v Postojni; Kokalj Minka, gojenka v uršulinskem samostanu v Škofji Loki; Vilfan Micka v Tržiču; Kovač Anica in Pepca, nadučiteljevi hčerki v Zatičini; Ostrin Fr., učenec v Črnučah; Balaškovič Alojz v Župetincih pri Sv. Antonu v Slov. goricah; Zacherl Minka, Slavka in Francek, učenci v Ljutomeru; Grašek Slavko in Ivanka v Kamniku; Orožen Marta, učenka v Kamniku; Vider Mirko, učenec v Ljubljani; Jezovšek Milica in Anka, učenki na Vranskem pri Celju; Koman Ante, realec, Gruden Nada in Jožek, učenca na c. kr. vadnici v Ljubljani.